קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. אמר רב פפי *הנה מעת לעת דרבנן רב פפא אמר מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה הכא נמי ראשה ואבריה כבדין עליה בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא ראתה ואח"כ הוכר עוברה מהו כיון דבעידנא דחזאי לא הוכר עוברה *מטמיא או דלמא כיון דסמוך לה חזאי לא מטמיא א"ל מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה *בעידנא דחזאי אין ראשה כבד עליה ואין אבריה כבדין עליה בעא מיניה ההוא סבא מר' יוחנן הגיע עת וסתה בימי עבורה ולא בדקה מהו קא מבעיא לי אליבא דמ"ד *וסתות דאורייתא מאי כיון דוסתות דאורייתא בעיא בדיקה או דלמא כיון דדמיה מסולקין לא בעיא בדיקה א"ל תניתוה *רבי מאיר אומר אם היתה במחבא והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה שחרדה מסלקת את הדמים טעמא דאיכא חרדה הא ליכא חרדה והגיע וסתה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא וכיון דאיכא חרדה דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה הכא נמי דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה: מניקה עד שתגמול וכו': ת"ר *מניקה שמת בנה בתוך עשרים וארבע חדש הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה לפיכך אם היתה מניקתו והולכת ארבע או חמש שנים דיה שעתה דברי ר"מ *רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים דיין שעתן כל עשרים וארבע חדש לפיכך אם היתה מניקתו ארבע וחמש שנים מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה כשתמצא לומר לדברי ר"מ *דם נעכר ונעשה חלב לדברי רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון *אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עד עשרים וארבע חדש *לפיכך דר"מ למה לי משום לפיכך דרבי יוסי ולפיכך דרבי יוסי למה לי מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה קמ"ל תניא נמי הכי *דם נעכר ונעשה חלב דברי ר"מ רבי יוסי אומר אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבע חדש א"ר אלעאי מאי טעמא דר"מ דכתיב °מי יתן טהור מטמא לא אחד ורבנן א"ר יוחנן זו שכבת זרע שהוא טמא ואדם הנוצר ממנו טהור ור"א אומר *אלו מי הנדה שהמזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא ומזה טהור והכתיב °ומזה מי הנדה יכבס בגדיו מאי מזה נוגע והכתיב מזה והכתיב נוגע ועוד מזה בעי כבוס נוגע לא בעי כבוס אלא מאי מזה נושא וליכתוב נושא קמ"ל דעד דרדי כשיעור הזאה הניחא למ"ד *הזאה צריכה שיעור אלא למ"ד אין צריכה שיעור מאי איכא למימר אפילו למ"ד אינה צריכה שיעור ה"מ אגבא דגברא אבל במנא בעינא שיעור *כדתנן כמה יהו במים ויהא בהן כדי הזאה כדי שיטבול ראשי גבעולין ויזה והיינו דאמר שלמה °אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני: איזו היא זקנה כל שעברו עליה שלש עונות [סמוך לזקנתה]: היכי דמי סמוך לזקנתה אמר רב יהודה כל שחברותיה אומרות עליה זקנה היא *ורבי שמעון אומר כל

איוב יד

במדבר יט

קהלת ז

קושי סמוך ללידה. שלא שפתה בינתים ודם הקושי מחמת הולד הוא בא: רחמנא טהריה. מזיבה בתוך י"א יום כדפרק בנות כותים (לקמן לו:): אמר רב פפי. אין הולד דלאו לידה היא אבל לענין דיה שעתה משיב ולד דמעת לעת דרבנן: רב פפא אמר. אף על גב דלאו ולד הוא אפילו הכי דיה שעתה תורה אור דטעמא דמעוברת דיה שעתה משום דראשה ואבריה כבדין מחמת הולד ולפיכך דמיה מסולקין הלכך בהריון של רוח נמי ראשה ואבריה כבדין: ואח"כ הוכר עוברה. סמוך לראייתה מיד: וסתות דאורייתא. אותה בדיקה שהצריכוה לאשה להבדק בשעת וסתה דבר תורה הוא הלכה למשה מסיני דאורח בזמנו בא ואם בא יום וסתה ולא בדקה ממזקיקן לה טמאה לקמן בפרק כל היד (דף טז.) וקא מבעיא לן אם לא בדקה ביום וסתה בימי עיבורה מהו: אם היתה במחבא. מחמת פחד גייסות(א) או ליסטין: ה"ג אלמא וסתות דאורייתא וכיון דאיכא חרדה כו': ה"ג. במעוברת הואיל ודמיה מסולקין טהורה: ומטמאה מעת לעת. שאין הדבר תלוי אלא בהנקת התינוק לפי שהדם נעכר ונעשה חלב וכיון שמת חוזר הדם לקדמותו: לפיכך. כיון דבהנקה תליא מילתא אם היתה מניקתו כו': דיה שעתה. אע"פ שמת שאין הטעם תלוי בהנקת הולד אלא מתוך צער לידה אבריה מתפרקין ודמה מסתלק ולאו חוזר עד כ"ד חדש הלכך לא שנא מת לא שנא חי: לפיכך. כיון דלאו בתינוק תליא מילתא אם היתה מניקתו כו' שהרי לסוף כ"ד חדש חוזר הדם: נפשה. דמה: למה לי. כיון דאמר הרי היא ככל הנשים אלמא בתינוק תליא מילתא פשיטא דאם מניקתו לעולם דיה שעתה: מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה. דם נעכר ואבריה מתפרקין והיכא דמת בתוך כ"ד חדש דיה שעתה משום דעדיין לא חזר דמה והיכא דמניקתו חמש שנים נמי דיה שעתה אף על פי שחוזר נפשה לסוף כ"ד חדש. הנקת תינוק עוכרת לדם ונעשה חלב: קמ"ל. לפיכך דדוקא קאמר רבי יוסי שאין הטעם תלוי אלא בפירוק אברים בין יונק בין שאינו יונק דיה שעתה כ"ד חדש לא פחות ולא יותר אבל לפיכך דר"מ לא איצטריך דלר"מ אין סילוק דמים תוך כ"ד חדש טפי מלאחר כ"ד חדש דלאו יש סילוק אמאי אמרינן דכי מת תוך כ"ד חדש מטמאה מעת לעת וכיון דאין סילוק אין מורה והלכך כי מניקתו לעולם על כרחך דיה שעתה: מ"ט דר"מ. כלומר מנ"ל לר"מ דדם נעכר ונעשה חלב: טהור מטמא. חלב מדם: לא אחד. בתמיה. כלומר יחידו של עולם: ורבנן אמר רבי יוחנן. כלומר ורבנן האי קרא מאי עבדי ליה לכדרבי יוחנן כו': ועוד נוגע לא בעי כבוס. דכתיב ומזה מי הנדה יכבס בגדיו והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא במסכת זבחים בפ' כל הזבחים שנתערבו (דף פ.): כדי שיטבול ראשי גבעולין. של אזוב ולא (ג)שיספוג בקיעת: אמרתי אחכמה. בטעם זה למה מזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא והיא רחוקה ממני: ימי

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. וא"ת דבפרק בנות כותים (לקמן לז:) *אמר דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד ופריך ונימא דמה מחמת עצמה ולא מחמת אונס ומשני מסתבר אי בולד שכן יש לו טהרה אחרי כן מה שאין כן באונס והשתא והא בלידת רוח אין טהרה ויש לומר *דפריך אליבא בעית אימא דקאמר התם ולד אין לך אונס גדול מזה:

א"י מפני שהולד והיכא לידה דיש טהרה אחרי כן היכא נאוקמיה קרא בכל שאין לידה אפילו בלידת רוח שאין טהרה אחרי כן בכשיל שאינו מרוקם אע"ג דאין טהרה אלא בכשיל מרוקם. גליון:

הא ליכא חרדה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא. [כי הגיע שעת וסתה] וא"ת ודלמא לעולם וסתות דרבנן ומיירי דהשתא בדקה עצמה ומצאה טמאה וכי איכא חרדה טהורה למפרע ולא מטמאינן אלא משעה שמצאה טמאה והלכך הא ליכא חרדה ובדקה אחרי כן ומצאה טמאה טמאה משעת וסתה דהכי אמרינן פרק כל היד (לקמן דף טז.) למ"ד וסתות דרבנן [בדקה אחרי כן] ומצאה טמאה טמאה טהורה טהורה ולמ"ד וסתות דאורייתא אפילו בדקה ומצאה טהור טמאה דאורח בזמנו בא *וי"ל דסמיך אדיוקא דהגא פ' בנות כותים (לקמן לט.) הגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא ומיהו קשה דבפרק כל היד (שם דף טז.) מוכיח מהכא דסבר רבי מאיר וסתות דאורייתא ואיכא מאן דלא מפרש (ג) התם רישא כר' מאיר ואם כן דלמא ר"מ פליג ארישא) וי"ל דדייק מדקתני מסלקת הדמים משמע הדמים הידועים בה והמבוררים לבא אלמא וסתות דאורייתא: לפיכך דרבי מאיר למה לי. השתא לא בעי לשנויי [מהו דתימא] דתרתי בעי רבי מאיר קמ"ל לפיכך דבחד סגי דאין סברא שלא תהא מסולקת בדמים אלא ע"י שני דברים אבל על ר' יוסי ס"ד שתהא מסולקת באחד מב' דברים או בזה או בזה: ונוגע טמא. וא"ת והלא מזין עליו נמי בעי טבילה והערב שמש כמו נוגע וי"ל דמ"מ קאי מדוש שזה בא לו טומאה על ידי הזאה וזה בא לו טהרה ע"י הזאה א"נ בטהור שמזין עליו באונס קאמר הכא וכרבנן דפ"ק דיומא (דף יד.) דהזאה טהור שנפל עליו הזאה ממאתה דברי רבי עקיבא ורבנן אמרי קו"ח על הטמא טהור על הטהור לא כ"ש: מאי מזה נושא. וא"ת ומנ"ל לאפוקי קרא ממשמעותיה וי"ל מדכתיב והזה הטהור על הטמא משמע שהוא טהור לעולם ואע"ג דדרשינן נמי (יומא דף מג:) הטהור מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום שטהור בפרה תרתי ש"מ: [הג"ה א"נ כיון דטרך מגוה הוא טנע סברא הוא דטהור*) (כת' מזין עליו)ע"כ ודוחק] (א"נ): נוגע וטמא דטמא היינו באונס אבל כדי להזות על הטמא לא: ועוד מזה בעי כבוס. בפ' יוצא דופן (לקמן דף מב:) מפרש מה שמקשים על זה מגבלת בהמה טמאה:

*) צריך עיון והכסף כל

עין משפט נר מצוה

עג א מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"ב סמג לאוין קיא:

ג"ל וסמיך

עד ב (מיי' במיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ב וכמ"מ) טוש"ע יו"ד סי' קפד סעי' ט ועי' בהגה"ה:

עה ג (מיי' שם) טוש"ע שם סעי' ז וסעי' ט וסי' קפט סעי' לד:

רפ"ל

עו ד מיי' פ"ט שם הל"ד וה"ד מהל' משכב ומושב הל"ח סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף לג:

עז ה מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"ח:

עח ו ז ח מיי' פט"ו מהל' פרה אדומה הלכה א:

עט ט מיי' שם פי"ו הלכה ח:

פ י מיי' שם פט"ו הל"ד:

מכאן ועד סוף ארישא כאן גליון וכאן וי"ל דדייק מיין כאן ועי' רש"ל

◆

תוספי הרא"ש

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. וק' מ"מ לידה ליתא לחוך טומאה דמפרש בפ' בנות כותים השתא רחמנא לפי שיש טהרה לאחריה אלא לטומאה אחריתא דהתם פריך. וא"ת אמאי לא פריך מסנדל' דהמפלת דתנן אם אין ידוע אם ולד היא תשב לזכר ולנקבה ולנדה אלמא דהמפלת היא אינה טמאה לידה א"כ לא חשיבא לידה. כדאשכחן בפרק יוצא דופן המקשה ויצא הולד דרך דופן הרי זו יולדת בזוב ומשמע התם דרבנן לטעמייהו דאמרי יוצא דופן אין יושבין עליו ימי (טהרה) טומאה וימי טהרה דלא חשיב לידה לידה. וי"ל דהא דמפלת רוח אינה טמאה לידה לאו משום דלא חשיבא לידה אלא משום דבן ובת כתיבי בפרשה ואפי' לפום מום ואנדרוגינוס מיבעי לן התם קרא לרבויינהו בריש פירקא: אלמא וסתות דאוריי'. תימה דלמא לעולם וסתות דרבנן וכי איכא חרדה ולא בדקה טהורה אע"ג דאחר כך בדקה ומצאה טמאה. הא ליכא חרדה בדקה ומצאה טמא טמא טהור טהור אפי' למ"ד וסתות דרבנן כדאמרינן לקמן פ"ב. ורישא נמי דקתני הגיע שעת וסתה ולא בדקה (טהורה) [טמאה] איכא לאוקמא כשבדקה אחרי כן ומצאה טמא. ואפי' תימא וסתות דרבנן. הכא נמי דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה. מחבא משמע. והא דאמרינן בפרק ב' דיבמות אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן עונה אחת סמוך לוסתן; כשהיא מעוברת אין צריך. ואפי' בשעת וסתן אמרינן הכא דלא בעיא בדיקה. והא דתנן לקמן אע"פ שאמרו דיין שעתן צריכה להיות בודקת. אבתולה וזקנה קאי ולא אמעוברת כדאמר ר' יוחנן עלה דההוא אבל בשניה מטמאה מעת לעת א"נ יש לחלק בין בדיקה דשחרית וערבית דאתמידה פיה רבנן; ממי מבשאר בדיקות והא דאמרינן בסוף אלו דברים גבי אשתו נדה בעל חייב יבמתו נדה בעל פטור ופריך מאי שנא יבמתו דקא עביד מצוה. אשתו נמי קא עביד מצוה. מצות אשתו ... ופריך והא איכא מצות עונה ומשני בסמוך לוסתה לאו דאשתו מעוברת קאי. אלא שינוייא אחרינא הוא ולא קאי אמעוברת: לפיכך דר' מאיר למה לי. ולא מסתבר למימר דס"ד דאין דיה שעתה אלא היכא דאיכא תרתי דוקא תוך כ"ד חדש ומניקה דפשיטא דסגיא בחדא מינייהו כדברי ר' יוסי איכא למימר דס"ד דתרתי אית ליה לקולא. אבל לחומרא לא מצריך שיהיו שתיהן פשיטא דלא צריך: מי יתן טהור מטמא לא אחד. פי' דם הנדה שהוא טמא אם היה יוצא לחוץ נעשה טהור כשנעשה חלב. ורש"י פי' ברם בהמה משום דהמטמא ליתא לפרושי לענין איסור שהרי שתיהם אסור אמר נעשה חלב ונותר. והם מהלכי שתים מותר: שכבה ומזין עליו טהור. וא"ת מאי טהרה יש במזין עליו מה מבגעתו התורייתו בעי טבילה והערב שמש. דמטמא מה אתר תמאתו בעי

[לעיל ג. לקמן טז.]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אם היתה וכו' גייסות ל"ב משנה בכתובות דף כז ופירוש פטור: (ב) ד"ה כדי שיטבול וכו' שיספוג ל"ב פ"ב כל היד דף יג ע"ב: (ג) תוס' ד"ה הא וכו' מאן דלא מפרש התם ר"מ שם בדף לט:

[לקמן טו. טז.]

לקמן לט. [ודף טז.]

[תוספתא רפ"ב פ"ט ה"ק]

[בתוספתא לא מכר ר' יהודה אלא רק ר' יוסי וא' שמעון אומרים וכו']

[בכורות ו:]

[בכורות שם]

◆

גליון הש"ס

בתוס' בפירקא דמולי אין לאשה וכו'. ק"ל דלא בהולי אחר שהוכר עוברה אמאי לא מסולקת משום דלא הוכר שייך לומר דדמים מסולקין כה אין מיישיק שהדם בא מפי' מקודם שבמת עדיין לא היה בתוקף מסולקת והל"כ לרבנן כיון דסתם היא מסולקת דמגלים לדבר יוכל דהדם בא מתחלה כבר היתה מסולקת: שם לפיכך דר"מ ל"ל. עיין זה לקמן ס ע"א ובכ"מ כן ע"ש:

[יומא יד. זבחים פ. מג.]

יומא יד. פרה פי"ב מ"ב

[צ"ל ור"ש בן לקיש אומר וכ"ל בס"ו ס"ו כ"ה ד"ה ס' קסם בס"ק מה וכ"ה בכ"ח הלכך]

מוסף רש"י

וסתות דאורייתא. הלכה למשה מסיני דמזקיקין לה בטומאת ספק (לקמן טו.) הא דקי"ל דבעי בדיקה בשעת וסתה, דאורייתא היא, דאם לא בדקה טמאה, ואפילו בדקה אחר זמן ומצאתה טהורה, דאורח בזמנו בא והדם הולי ונפל לקרקע (לקמן טז.). במחבא. מחמת פחד גייסות וגולשת (לקמן טז. וכעין לט.). טהורה. אם בדקה אחרי כן ומצאתה טהורה ולא אמר אורח בזמנו בא, שחרדה מסלקת את הדמים (סוטה כ:). דם נעכר. דם נדות נעכר מחמת הלידה (בכורות ו:). אבריה מתפרקין. מחמת הלידה, ואין נפשה חוזרת. אין דמה חוזר עליה עד עשרים וארבעה חדש, ולפיכך מניקה אינה רואה דם נדה, ולאו משום דדם נעשה חלב (שם). שהמזה כו' טהור. דדריש הכי והזה הטהור, אף לאחר שהזה קראו טהור (יומא יד.). כדי שיטבול ראשי גבעולין ויזה. כלומר כדי שיטבילם בכל טבילה שיהא בה להזות ממנה (שם יד:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones